

Relationer, samspil, fællesskab og kommunikation:

Den relationspædagogiske tilgang, har fokus på samspillet mellem mennesker. Formålet er at udvikle den enkeltes selvforståelse, selvværd og selvtillid.

Det er vigtigt at kunne kommunikere i forskellige fællesskaber efter bestemte koder. At deltage i sociale fællesskaber handler om det enkelte menneskes evne til at tilegne sig og anvende disse kommunikative koder, som gør sig gældende i forskellige sociale arenaer. Pædagogen har et ansvar for, at der igennem den pædagogiske praksis, sker en tilegnelse af disse koder, så alle føler sig, som værdsatte og ligeværdige deltagere i fællesskabet. I fællesskabet er relationer ligeværdige, når parternes synspunkter, følelser, oplevelser og selvforståelse har samme værdi for relationens og fællesskabets etablering og udvikling. Det er vigtigt at den professionelle tager ansvaret for relationen, men at alle opfatter sig som ligeværdige i fællesskabet. Den professionelle ser de enkelte borgers præmisser for at danne relationer og indgå i fællesskabet, afstemmer sin egen adfærd, men bevarer autenciteten og undlader at fralægge sig lederskabet og ansvaret for fællesskabets kvalitet.

Alle borgere skal deltage og føle sig værdifulde i arbejds- og/eller sociale fællesskaber. Det betyder også at den professionelles måde at indgå i samspillet justeres efter borgernes individualitet, så borgeren ikke skal justere sig efter den professionelle.

Som professionel skal man skabe rammer for fællesskaber og betydningsfulde relationer. Derfor finder den professionelle ofte et fælles tredje i aktiviteter og arbejdsopgaver - altså et fælles anliggende, der kræver den enkeltes opmærksomhed og interesse, og som skaber et rum for ligeværdighed, hvor borgerne i højere grad er på lige fod, på tværs af fx funktionsniveauer.

Oplevelsen af at bidrag værdsættes af andre har en positiv indvirkning på identitetsfølelsen og styrker kompetencer til at deltage i nye fællesskaber og til oplevelsen af medborgerskab. Det bør derfor tilstræbes at alle tilrettelagte fællesskaber har et element af selvbestemmelse og medindflydelse.

Alle har vi forskellige måder at kommunikere på og gennem kommunikationen, som også kan være kropssprog, læser den professionelle om de enkelte borgere føler sig socialt og psykisk inkluderet dvs. om borgeren har oplevelse af deres egen deltagelse og om fællesskabet medvirker til et positivt selvbillede. At man sætter sig spor i andre og at andre sætter spor i én selv.

Det er vigtigt at borgerne også har mulighed for at deltage i mere selvorganiserede fællesskaber – dvs. uden professionel tilrettelæggelse.